

Список використаних джерел

1. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища». Відомості Верховної Ради, 1991, № 41.
2. Земельний Кодекс України.

**ІСТОРИЧНІ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ
РОЗВИТКУ ЗЕМЛЕУСТРОЮ**

Васькевич О.В. – студент 2 курсу спеціальності “Геодезія, картографія та землеустрій”

*Керівник: викладач **Пушкар О.О***

Кафедра землеустрою і кадастру

В історичному розвитку землеустрій на землях сучасної України пережив значну кількість стадій. Відомий український вчений В. Васильченко свого часу зазначав: «Кожна стадія людства залежить від тих господарсько-економічних і суспільно політичних умов даного періоду, що на їх ґрунті й будувалися певні принципи, покладені в основу землевпорядження».

Дослідження еволюції землевпорядних дій в Україні дає багатий матеріал для пошуку наукової істини щодо змісту землеустрою. Необхідність проведення землемірних робіт виникла у людства ще у далекій давнині. Народи Греції, Єгипту, Індії за кілька тисячоліть до нашої ери розділяли земельні масиви на частини, вели ретельний облік земель, здійснювали різні виміри для будівництва каналів, зведення споруд, проводили відмежування й обмірювання земель, облік їхньої якості для оподаткування.

Спонтанний розвиток Київської Русі в XI столітті феодальних господарств став результатом проведення ряду землевпорядних процесів. Саме тоді з’явилися феодальна рента, трипільна система сівозміни, а також законодавство Київської Русі під назвою «Руська правда», правові норми якого визначили й охороняли права на земельні ділянки, що знаходилися в господарському використанні. Однак процеси, які відбувалися на землях Київської Русі, не мали назви «землевпорядні», але тут здійснювались заходи, подібні на заходи нинішнього землевпорядкування. Якщо сучасна наука нагромадила значний матеріал щодо стану землеробства у ті часи, то дані про стан тогочасного землеустрою майже відсутні. Специфічні особливості мали земельні відносини та землекористування на території України у період формування і розвитку Київської Русі (початок XII століття).

На початку XVII століття в Україні виникла складна політична ситуація. Після шестирічної визвольної війни Б. Хмельницького автономна держава почала втрачати свою державність: владу гетьмана і старшини було зведено до розв’язання питань місцевого значення, на територію Слобожанщини поширився російський губерніяльний поділ. Соціально-

економічні відносини у зв'язку з тим, що Україна не мала власного законодавства, почали регулювати переважно німецьким законодавством та царським указами.

У 1905 році Міністерство землеробства і державного майна було перетворене в Головне управління землеустрою і землеробства. Поворотним пунктом реформування земельних відносин слід вважати 4 березня 1906 року, коли було видано Указ про організацію землеустрою й утворення Комітету по землевпорядних справах. Для розвитку товарного селянського господарства уряд П.А.Столипіна в 1906-1911 роках організував проведення землевпорядних заходів щодо ліквідації внутрішньогосподарського черезсумжжя, утворення хуторів і відрубів, у яких мав намір знайти опору, виходячи з наслідків революції 1905 року, яка показала, що общинне селянство не підтримує діючого режиму. Відповідно до Указу Миколи II від 9 листопада 1906 року, селянин мав право із своїм наділом вийти з общини. Земля селян, які вийшли з общини переходила в приватну власність голови сім'ї (домохазяїна). Попередній сімейний принцип общинного землекористування був замінений на особисте успадковане право власності на землю. Це право закріплювалось законом від 15 листопада 1906 року, що дозволяв землевласникам здавати свої наділи під заставу Селянському банку. З'являються перші підручники із землеустрою, зокрема “Крестиянское землеустройство”(Герман И.Е.) “Руководство по землеустройству и межеванію” (Ржанцин А.А..1910).

Щодо змісту землеустрою, науковці того часу не дають однозначного визначення цьому поняттю. На думку вчених, землеустрій слід розглядати як процес з боку техніки, економіки, прав соціальних проблем тощо. Цікаво трактоване це поняття у літературних джерелах до 1917 року. За визначенням професора О.А.Хауке, “ землеустрій” – це такі процеси чи дії, які спрямовані на зміну існуючих земельних відносин, форм власності, якщо при цьому ці зміни зумовлюються суспільною вагою і відбуваються за участю органів державної влади. У цьому тлумаченні підкреслюється державний характер землеустрою, а його мета – створення такого земельного устрою, який би забезпечував розвиток усіх форм власності на землю в інтересах суспільства. У Земельному Кодексі України прийнятому Верховною Радою України 25 жовтня 2001 року, статтею 181 визначено, що “землеустрій – це сукупність соціально-економічних та екологічних заходів, спрямованих на регулювання земельних відносин та раціональну організацію території адміністративно-територіальних утворень, суб'єктів господарювання, що здійснюються під впливом суспільно-виробничих відносин і розвитку продуктивних сил. Таке розуміння землеустрою може стати відповідним аспектом для всебічного соціально-економічного та екологічного вивчення соціально-господарських явищ і зумовлених ними організаційно-виробничих основ пристосування території, тобто ці засади і є суттю державних заходів щодо проведення землевпорядних робіт даної території.

Список використаних джерел.

1. Аврех А.Я. Столипін П.А. и судьбы реформ в России. – М.: Политиздат, 1991. – 286.
2. Будзілович І.С. Землеустрій в Україні: еволюція його змісту в сучасних умовах // Землевпорядкування. – 2001. – № 1. – С. 32-35.
3. Васильченко В. Економічні основи землевпорядження. - Х., 1926. – 180 с.
4. Добряк В.С. Концептуальні засади розвитку землеустрою // Землевпорядкування. – 2001. – №1 – С.27-32.
5. Земельний кодекс України: Прийнятий 25 жовтня 2001 року №2768-III // Відом. Верхов. Ради України (ВВР.) – 2002. – №3-4. – Ст. 27.

МОНІТОРИНГ ЯК СИСТЕМА СПОСТЕРЕЖЕНЬ ЗА ВПЛИВОМ НА ДОВКІЛЛЯ АНТРОПОГЕННИХ ФАКТОРІВ

Клевцова В.В. – студентка 4 курсу спеціальності “Геодезія, картографія та землеустрій”

*Керівник: доцент **Бойко О.Г.***

Кафедра землеустрою і кадастру

Проблема людського втручання у природні процеси особливо актуалізувалася з розвитком науково-технічного прогресу у середині ХХ ст. Саме тоді антропогенний вплив почав зумовлювати глобальні, іноді незворотні наслідки.

Антропогенні фактори – форми господарської діяльності людини, що впливають на організми чи екосистеми, природне середовище загалом.

Дію антропогенних факторів на біосферу оцінюють, зважаючи на зміни властивостей основних її елементів, геофізичні, геохімічні, біологічні, екологічні наслідки їх впливу (порушення в екосистемах), а також на зміни стану здоров'я людей. Кожна із груп антропогенних факторів зумовлює своїм впливом такі перетворення у біосфері:

— викид у біосферу хімічно та фізично активних речовин спричинює зміни стану і властивостей атмосфери; великомасштабні перетворення циркуляції в атмосфері й океані; порушення стійкості земних і водних екосистем; зниження працездатності людей;

— викид у біосферу інертного матеріалу (аерозольних частинок) зумовлює зміни складу і властивостей вод суші; погоди і клімату; екосистеми Світового океану; погіршення настрою у людей;

— пряме нагрівання атмосфери спричинює зміни складу і властивостей вод Світового океану; перерозподіл і зміни відновлюваних абіотичних (водних, кліматичних) ресурсів; негативні генетичні ефекти; хвороби, стресові ситуації;